

MAURICE BARING

Leagănul pisicii

Traducere:
GEORGETA PĂDURĂLEANU

EDITURA ORIZONTURI

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BARING, MAURICE

Leagănul pisicii / Maurice Baring ; trad.: Georgeta Pădurăleanu. -

București : Orizonturi, 2021

ISBN 978-973-736-446-3

I. Pădurăleanu, Georgeta (trad.)

821.111

Corectură: MĂDĂLINA COMAN, EMILIA LEANCĂ

Copertă: TATIANA DANIELA POPESCU

Toate drepturile acestei ediții aparțin **Editurii ORIZONTURI**

Editura ORIZONTURI – București

Bdul Libertății nr. 4, bl. 117, et. 7, ap. 20

telefon: 021.3177679, 0744531333

e-mail: orizonturi@editura-orizonturi.ro

www.editura-orizonturi.ro

CARTEA I

Capitolul I

Henry Clifford se născuse în anul morții lui Byron¹. Era al doilea vlăstar al fiului mai mic al unui nobil – capul unei vechi familii Whig² –, ca atare nu moștenise nici titluri, nici moșii. Tatăl său fusese un diplomat cu oarecare vază și, într-o vreme, Henry părea hărăzit să urmeze aceeași profesie. Petrecuse doi ani la Berlin, ca atașat de ambasadă, și un an în Portugalia. Era totuși hotărât să nu-și trăiască întreaga viață în străinătate și, cum mobilurile acțiunilor pe care le întreprindea, ca și nota predominantă a caracterului său, proveneau dintr-un egoism lipsit de rezerve sau compromisuri, intențiile sale căpătau astfel o tărie de oțel.

Hotărârea de a face ceea ce-i plăcea și de a trăi după pofta inimii nu întâmpina nici obstacolul ambiției, nici al chemării unei conștiințe civice. Era atenuată doar de o filozofie a omului de lume, cu o ușoară nuanță de cinism. Politica îl plictisea, nu nutrea convingerea că e necesar să-ți asumi răspunderi, iar moșii nu avea de administrat.

După o scurtă experiență a vieții diplomatice, se întorsese în Anglia și, timp de trei sau patru ani, lucra ca secretar particular al unui important om politic din partidul Whig. Prin bunele oficii ale șefului său obținu o sinecură în Camera Lorzilor.

Avea acum ceea ce-și dorise. Îi plăceau călătoriile – în doze moderate –, călătorii restrânse la capitalele cele mai apropiate ale Europei – și, cu destulă cumpătare, cursele de cai, vânătoarea și iahtingul. Era amator de vizite la anumite conace

¹ 1824.

² Care făcea parte din partidul istoric englez Whig, opus partidului Tory; azi partidul liberal.

și-i făcea plăcere să ia masa în casele unde știa precis că mâncarea avea să fie excelentă și compania agreabilă.

Se căsătorii cu o persoană discretă, distinsă și amabilă, care avea o educație aleasă, nu comitea niciodată gafe și știa cum să comande un dineu. Suferea cumplit de migrene și nevralgii, dar nu se plângea niciodată.

Micile dineuri oferite de Henry Clifford în Curzon Street erau renumite. A fi invitat la el în casă era considerat un privilegiu rar și semnul distinctiv al unei anumite superiorități.

Uneori, după dineu, se făcea puțină muzică. Cânta Mario, poate și Grisi, sau domnul Fechter și domnișoara Colas mimau un proverb francez, ori Parry interpreta la pian inimitabilele sale cântece. Dar niciodată vreun artist de mâna a doua.

Henry Clifford trecea drept un cunoscător în arta de a trăi și în rafinamentele ei. Părerea lui era căutată și acceptată în toate domeniile care alcătuiau farmecul și eleganța vieții: arta, literatura, muzica și teatrul. Prin literatură se înțelegea memorialistica franceză, pe care o devora (și din când în când câte un roman de la Cawthorn & Hutt, biblioteca de împrumut); prin artă, o cunoaștere moderată, respectuoasă și blazată a vechilor maestri; un gust cultivat în materie de gravuri și stampe; un fler deosebit pentru antichități, mobilier francez și porțelanuri; prin muzică, opera italiană de la Covent Garden; iar prin teatru, dramaturgia franceză, cei doi Wigan, Sothorn și Marie Wilton.

Era recunoscut drept un arbitru al eleganței – lumea spunea: „Henry Clifford are atâta gust!” –, dar el nu făcea niciodată paradă de știința lui. Căuta să nu iasă din făgașul unei atitudini pline de tact și își rezolva cu discreție permanentele infidelități și aventuri sentimentale. Se juca cu focul fără să se ardă. În tinerețe avusese legături cu femei mai în vârstă decât el, din principiu, dar cu soția sa nu se purta niciodată aspru sau necivilizat. Ea, însă, cu luciditatea celor ce sunt presupuși a fi de o nulitate totală, citea în soțul ei ca într-o carte deschisă și

era totdeauna la curent cu intrigile lui amoroase cele mai bine tănuite, iar când, nu mult după căsătoria lor, înclinațiile lui rătăcitoare se concentrară cu precizie asupra unei singure ființe, soția unui diplomat rus, principesa Solski, o femeie de mare inteligență și deosebit discernământ, frumoasă și distinsă în același timp, Constance Clifford acceptă situația fără murmur. Henry Clifford o vedea pe Irina Solski în fiecare zi și nu făcea niciun demers fără sfatul ei.

În 1851, abia după trei ani de la căsătoria lor, doamna Clifford născu o fetiță, aflându-se la un pas de moarte. Medicul o avertiză că nu-i va mai putea dăruii soțului ei alți urmași. Copila fu botezată Blanche. Constance Clifford n-a mai avut alți copii; muri când Blanche era în vârstă de treisprezece ani. Fata fu încredințată unei guvernante elvețiene, o persoană voluminoasă și liniștită, Mademoiselle Zeulen, care vorbea o franceză amestecată și fusese poreclită „Lud”, fără ca nimeni să știe de ce.

Venirea pe lume a lui Blanche aduse un element nou în viața lui Henry Clifford. Își adoră fiica din prima clipă și un nebănuit izvor de duiosie ieși la iveală în inima lui.

Blanche era un copil precoce, cu manifestări adorabile; curând deveni tovarășa de jocuri și interlocutoarea tatălui ei. De când împlinise doisprezece ani, el îi vorbea întocmai cum i-ar fi vorbit unui adult.

Blanche nu-i semăna mamei, care fusese blondă și palidă, cu un aer de păpușă bolnăvicioasă. Dar niei tatălui, care era totuși un bărbat chipeș. Înalt, nu atât de brunet ca fiica lui, cu trăsături virile accentuate de barbă, avea ochi sfredelitori, de un albastru metalic, care zăreau tot ce era de observat împrejur, dându-i înfățișarea unei păsări de rasă, a unui șoim călător de o falnică distincție.

Se spunea că Blanche îi seamănă mamei lui Henry Clifford, despre care se vorbea întotdeauna ca despre o persoană de mare frumusețe și farmec, povestindu-se că, atunci când se

Libris
Respectăm drepturile de autor

găsea la vreun conac, invitații, la micul dejun, gravitau în jurul locului unde se așeza ea.

De mică, Blanche făcea impresia unui copil deosebit de frumos, dar scepticii clătinau din cap, susținând că tot ce e prea bun nu poate să dureze. Când atinse vârsta școlară, s-ar fi zis, o vreme, că dreptatea înclină de partea lor – era prea mică de statură. Dar la șaisprezece ani se înălță brusc. Când fu pieptănată cu părul în sus nu mai încăpea nicio îndoială că fata era atrăgătoare – așa spunea Mademoiselle Zeulen –, iar rudele și prietenii recunoșteau. Blanche avea să devină, poate, o adevărată frumusețe. Tenul îi era alb, fără să arate nesănătos – alb ca o petală de floare; aproape tot atât de alb și de catifelat ca o camelie; părul negru, ochii calzi și de culoare închisă, cu gene lungi. Avea un aer meridional, puțin exotic, și cu toate astea era pe de-a-ntregul englezoaică, parcă ar fi fost o mlădiță răsărită în unul dintre comitatele mai calde, din sud sau din vest.

Blanche ieși în lume la vârsta de șaptesprezece ani, însoțită de o mătușă, sora lui Henry Clifford și văduva unui distins ofițer. Caroline Somner semăna cu fratele ei, având însă trăsături mult mai pronunțate. Dacă Henry Clifford arăta ca o pasăre falnică, sora lui avea expresia unei păsări de pradă.

Către sfârșitul primului sezon de baluri, fata se îndrăgosti de un văr îndepărtat, un băiat fără un ban în buzunar și care tocmai intrase în armată. Făcea parte dintr-un regiment de linie și abia dacă mai avea ceva peste solda din care trăia. Se numea Sydney Hope; era chipeș, plin de farmec și de temperament. O ceru pe Blanche în căsătorie, iar ea acceptă. Convinsă că tatăl ei va fi încântat, și fără umbră de îndoială că s-ar putea să nu-i împărtășească bucuria, îi aduse la cunoștință vestea.

În ceea ce privește înțelegerea, fata nu fu dezamăgită. Henry Clifford era de părere că nu i se putea găsi niciun cusur băiatului; avea toate calitățile pe care ai fi dorit să le aibă un ginere, afară de una singură, cea indispensabilă: mijloacele materiale. Henry Clifford discută cu sora lui și cu principesa

Solski și amândouă fură de acord că o asemenea căsătorie nu era și nu putea fi niciodată realizabilă. Lipseau și banii, și perspectivele. Exista, e drept, o rudă îndepărtată care dispunea de o avere impresionantă, dar avea și o grămadă de moștenitori. Henry Clifford nu era nici el prea bogat. Nu-i prisosea nimic din venituri; cheltuia totul ca să se poată susține (asta însemna, de fapt, pentru plăcerile lui, pentru seratele și micile dineuri pe care le oferea). Și apoi, educația lui Blanche fusese atât de costisitoare – lecțiile de muzică și straniul ei capriciu de a învăța limba italiană... impozitele erau mai mari ca niciodată, nu mai știai cum s-o scoți la capăt... ultimul plasament ce-i fusese indicat în City nu ieșise atât de bine cum crezuse; nu chiar rău de tot, dar nici așa cum te-ai aștepta când ai avizul celor mai buni experți. Era ridicol să crezi că Blanche, cu fizicul ei, nu putea spera mai mult. Avea ambiții mari pentru ea; dorea sincer s-o vadă fericită, dar ideea fericirii ei era nedespărțită, în mintea lui, de avantajele materiale.

„Blanche nu va fi doar o femeie drăguță, va fi o adevărată frumusețe”, spunea principesa Solski, iar Caroline Somner era de părere că fetele încep totdeauna printr-o logodnă fără nicio însemnătate – un fel de pojar, o boală prin care trebuie să treci.

Henry Clifford luă informații și făcu câteva vizite. Prima întrevvedere o avu cu bătrânul general Hope, tatăl lui Sydney, care declară că era absolut cu neputință ca fiul său să se însoare și-i mărturisi îndoiala că Sydney va izbuti să mai reziste ca ofițer de regiment. După aceea, Henry Clifford se duse la Ministerul de Război și la Ministerul Indiilor unde avea prieteni. Află, printre alte noutăți, că lordul Jack Ilford urma să plece în India, ca guvernator al Bombay-ului. Îi va trebui, negreșit, un aghiotant. Pe scările Ministerului Indiilor, Henry Clifford se întâlni întâmplător tocmai cu Ilford. Erau prieteni vechi. Schimbară câteva cuvinte despre actualitățile zilei. Fapt caracteristic pentru Henry Clifford, deși exista un singur subiect pe care ar fi dorit să-l discute cu prietenul său, nu suflă o

vorba cu acel prilej. Avea oroare de cei care-l agățau în treacăt sau îl încolțeau cu o cerere la momentul nepotrivit, într-un cuvânt, de inoportuni, și nu le făcea niciodată altora ceea ce nu putea suferi să i se facă lui însuși, nu din altruism, ci din sentimentul că se pune astfel la adăpost pentru viitor. În schimb, se interesă politicos de soția lordului, și atunci Ilford îl invită să ia masa de seară, cu ce s-o găsi, în locuința lor din Portland Place.

Henry Clifford acceptă. Fiind singurul musafir, avu timp din belșug, după cină, să stea de vorbă la un pahar de Porto.

A doua zi, Sydney Hope primi o scrisoare din partea lordului Ilford, prin care era poftit să facă o vizită în Portland Place. În cursul săptămânii totul fu aranjat pentru ca tânărul să plece la Bombay în calitate de aghiotant al guvernatorului.

Departa de a-și imagina că plecarea lui Sydney însemna sfârșitul poveștii lor de dragoste, atât Blanche, cât și Sydney judecără că putea fi piatra de temelie a norocului lor. Era, poate, gândeau ei, prima treaptă din cariera lui Sydney.

Fiecare fu înștiințat de tatăl său că nu putea fi vorba de o logodnă publică sau oficială, că o căsătorie în viitorul apropiat nu era cu puțință decât dacă se întâmpla vreo minune. Amândoi declarară că erau dispuși să aștepte ani de zile, citând și alte cazuri similare. Așteptau cu încredere să se întâmple un miracol, convinși că intervenția bruscă a Providenței avea să înlăture toate dificultățile, făcând posibilă împlinirea dorinței inimilor lor.

Sydney se imbarcă pentru India în octombrie.

Blanche, cum era firesc, suportă greu plecarea lui, iar Henry Clifford o convinsese că are nevoie de o schimbare de aer și de decor. Rândui astfel lucrurile, încât fata să-și petreacă sfârșitul iernii și primăvara la Roma, împreună cu mătușa Caroline, care avea acolo un apartament. Schimbarea îi va prii, susțineau amândoi, și era păcat să nu iasă puțin din rutina vieții obișnuite. Luase lecții de limba italiană; prin urmare ce putea fi mai potrivit decât o vizită în Italia? În plus, avea să-și

desfete ochii cu galeriile de pictură și cu peisajele, iar la Roma întotdeauna întâlneai persoane agreabile.

I-ar fi plăcut s-o conducă acolo numai decît, dar nu putea părăsi Anglia în momentul acela din pricina situației politice. Guvernul tocmai demisionase și domnul Gladstone formase un nou cabinet. Parlamentul se întruni în decembrie, dar ambele Camere amânară sesiunea pentru februarie.

Henry Clifford hotărî s-o ducă pe Blanche în Italia imediat după Crăciun și să rămână acolo până la următoarea întrunire a Parlamentului, când trebuia să se întoarcă în țară; îi făgădui să revină s-o ia acasă de Paște.

Blanche acceptă toate aceste aranjamente cu apatie. Acum, când Sydney părăsise Anglia, speranțele i se spulberaseră și credința ei într-o minune pālise. Dar față de lume păstra o atitudine curajoasă și nu dorea să-și vadă tatăl mahnit din pricina ei.

Nimic n-ar fi putut întrece grija pe care o manifestă Henry Clifford față de fiica sa în acele zile grele. Era dispus să facă orice ca s-o însenineze și să-i fie pe plac. Părăsiră amândoi Anglia imediat după Crăciun și, în trecere prin Paris, rămaseră trei nopți la Hôtel Westminster. Henry Clifford o duse pe Blanche la Théâtre Français și la Odéon, unde o actriță care promitea, Mademoiselle Sarah Bernhardt, făcuse senzație într-o piesetă scrisă de unul dintre poeții mai tineri, un oarecare domn Coppée.

Luară cina într-o seară la Ambasada britanică și în altă seară la Tuileries, unde fata fu deosebit de admirată, primind complimente ingenios exprimate de la francezi tineri și bătrâni.

Plecară la Roma către sfârșitul lunii decembrie, călătorind prin Nisa, de unde luară caii de poștă de-a lungul coastei până la Genova și apoi trenul până la Florența, rămânând acolo o noapte.

În ciuda frigului, sudul și splendoarea Florenței o încântară pe Blanche din ceea ce cuprinse cu ochii la prima vedere. Tatăl ei afirma că orașul, pe atunci capitala Italiei, fusese bine

pus în valoare. Știa să fie cel mai admirabil ghid și simțea o adevărată plăcere s-o inițieze pe Blanche în frumusețile locului. Apropierea de Roma (merseră cu caii de poștă în ultima etapă a călătoriei, de la Orte, trecând prin Civita Castellana, Nepi și Baccano) o încântă pe Blanche și mai mult și nu încercă nicio dezamăgire când, de pe creasta sudică a craterului de la Baccano, privi pentru prima oară panorama ce se oferea brusc ochilor: Apeninii umbrieni și sabini acoperiți de zăpadă, Tibrul, muntele Lucretilis, în depărtare Tivoli, munții Alban, și însuși domul bazilicii San Pietro dominând chiparoșii de pe Monte Mario, în aerul luminos și limpede al unei dimineți italiene de iarnă.

Apartamentul doamnei Somner se găsea în cartierul sudic al orașului, la etajul al doilea dintr-un spațios edificiu, nu departe de palatul Farnese. Localnicii spuneau că este cea mai salubră parte a orașului. Ea avea, firește, numeroși prieteni intimi în societatea romană, precum și în colonia engleză și în cele străine, dar îi primea parcimonios și cu prudență.

Blanche fu prezentată câtorva italieni simpatici, însă inima ei era în India, la Sydney, iar în aparență părea atât de preocupată să adune impresii proaspete, încât n-o mai interesau oamenii. Tatăl ei găsea că arată mai bine, și într-adevăr devenea parcă din zi în zi mai atrăgătoare. Mulțumit că adoptase cea mai nimerită soluție aducând-o în Italia, își dădea toată silința să-i distragă gândurile și s-o amuze. Asta nu însemna puțin lucru, căci nu exista alt însoțitor mai plăcut decât Henry Clifford, atunci când voia el. Era vesel, plin de delicatețe și avea o înclinare spre ironia fină și umorul rece care făceau ca descrierile și comentariile lui să devină neașteptate și amuzante. Avea o excepțională capacitate de a aprecia valoarea; știa să extragă esențialul din orice situație și să descopere tot ce putea fi interesant sau distractiv de văzut. Era înzestrat cu un neobișnuit fler pentru ceea ce avea semnificație.

O duse pe Blanche să vadă diverse lucruri mai neobișnuite, mai puțin cunoscute, colecții particulare și locuri pitorești.

O prezentă celor mai agreabile persoane, ferind-o de pisălogi (era un maestru în arta de a-i evita), și se arăta oricând dispus să discute cu ea, să-și confrunte părerile și impresiile și să râdă de toate micile incidente ale zilei.

Henry Clifford trebuia să se înapoieze la Londra pentru deschiderea Parlamentului la 15 februarie. Hotărî s-o lase pe Blanche la mătușa ei. Dar înainte de plecare, avu loc un eveniment care se dovedi a fi pentru Blanche de o importanță covârșitoare. Împreună cu tatăl ei, fata fu invitată într-o seară la un dîneu de către ambasadorul francez pe lângă Vatican, și acolo făcu cunoștință cu prințul Roccapalumba. Blanche ședea lângă el la masă. Prințul moștenise titlul la moartea tatălui său, cu câțiva ani mai înainte, iar acum, deși în vârstă de numai treizeci de ani, era capul familiei. Mama sa, englezoaică din naștere, provenea dintr-o veche familie catolică. Numele de botez al prințului era Guido. Mic de statură, slab și cu tenul gălbui, avea capul prea mare în raport cu corpul și nasul prea lung în raport cu fața. Părul i se rărea cu repeziciune, dar avea niște ochi mari, cenușii, pătrunzători, mai curând reci, și mâini frumoase, cu degete lungi și subțiri. Era colosal de bogat și poseda la Roma un palat măreț, plin de acel gen de tablouri care îl plictiseau pe Henry Clifford din cale-afară, moșii nu departe de Roma, o vilă la Florența și unele proprietăți în Anglia. Studiase timp de doi sau trei ani la Stonyhurst College și un an la Universitatea din Fribourg, în Elveția. Cu toată educația excelentă (profesorii săi fuseseră, în cea mai mare parte, oameni de renume european, fiecare în specialitatea lui), asimilase puține cunoștințe și nici nu manifesta vreun interes deosebit pentru artă sau literatură. Totuși, dădea impresia unui om de cultură sau mai degrabă a unui om aparținând unei civilizații imemoriale, dotat cu o neliniștitoare agerime spirituală. Simțea

că e mai inteligent decât avea dreptul să fie. Vorbea engleza aidoma unui englez.

Inteligența sa, oricât de ascutită, pălea pe lângă aceea a mamei sale. Fascinantă mai mult decât frumoasă în tinerețe, după vârsta de treizeci și cinci de ani nu se schimbase aproape deloc și devenise impunătoare. Maiestuoasă, fără însă a lua proporții, totdeauna de o eleganță rafinată, căutând efectele artistice, ea își păstrase prospețimea, energia și un entuziasm nedomolit pentru ceea ce o pasiona. Primul epitet pe care i-l aplicaseră italienii era acela de „artistică”, în timp ce englezii o calificau drept „decorativă” și uneori „simpatică”. Era din fire amabilă și plăcută, dar egocentrică și exigentă; își dădea osteneala să fie mai mult decât politicoasă și agreabilă cu toți cei cu care se întâmpla să se găsească laolaltă, atâta timp cât îi recunoșteau supremația și se supuneau fără condiții dominației sale. Felul ei de a fi era prietenos și calin, dar îi plăcea să-și dea aere; procedeele ei erau insinuante și gingașe, dar sub această gingășie aparentă se ascundea o voință de fier și o hotărâre de nezdruclinat. În pofida unei cucernicii exemplare, era fundamental amorală, de aceea dădea impresia că aparține mai mult Renașterii decât veacului al nouăsprezecelea.

Se aclimatizase atât de bine în urma lungii ei șederi în Italia, încât foarte puțini erau aceia care n-o luau drept italiancă. Până și ca înfățișare părea o fiică a Italiei; părul parcă i-ar fi fost pictat de Tiziano – avea reflexe roșcate în auriul mă-tăsos – și din toată ființa ei, din liniile generoase ale siluetei, din privirile galeșe ale ochilor căprui și din carnația ei albă se desprindea ceva care amintea de Giorgione.

Își iubea profund fiul, unicul ei fiu (mai avea și o fiică, pe atunci în vârstă de douăzeci și doi de ani, încă nemăritată, care nu-i era dragă) și luase hotărârea să-i găsească o soție după gustul ei – o englezoaică, dacă era cu puțință. În seara dineului ședea lângă Henry Clifford, avându-i în față pe Blanche și pe

fiul ei, astfel că nu-i scăpa niciun amănunt. Îl cunoștea pe Henry Clifford de multă vreme și se înțelegeau de minune.

– Te felicit pentru Blanche, spuse ea. E de pe acum încântătoare, dar va deveni o adevărată frumusețe. Și apoi, arată atât de ne-englezoaică! În gând, prințesa trecu repede în revistă genealogia lui Blanche. Și ce bine vorbește franceza!

– Da, cred că fata va fi mulțumitor de frumușică! spuse Henry.

– De cât timp iese în lume?

– Un singur sezon.

– Sunt sigură că a și avut până acum numeroși soupirants¹.

– O! multe suspine, dar nicio punte²! doar simpatii copilărești, nimic important.

– Are destul timp. E atât de tânără; cât are, șaptesprezece ani?

– Împlinește optsprezece luna asta.

– Seamănă cu mama dumitale.

– Așa spune lumea.

– Tant mieux³.

Prințul își dădea silința să se facă plăcut lui Blanche, iar mama sa notă faptul cu satisfacție.

Se oferi s-o ajute să vadă priveliștile Romei. Îi făgădui o audiență la papă, un loc la o ceremonie religioasă în Capela Sixtină și multe alte favoruri și privilegii; avea să-i împrumute un cal dacă dorea să vâneze în Campagna; ea și cu tatăl ei trebuie, bineînțeles, să vină să ia masa la palatul Fabrini cât de curând, ca să-i vadă picturile – faimosul Tiziano – și tablourile de Moroni. Era o locuință potrivită pentru dans. Are să încerce să aranjeze el ceva. Îi plăcea să danseze?

– Da, grozav de mult!

¹ Adoratori (fr.).

² Joc de cuvinte, făcându-se aluzie la Puntea suspinelor de la Veneția.

³ Cu atât mai bine (fr.).